Arad, XXXXI. évf. 268. szám Egyes példány ára 5 lej, vasárnap 6 lej. 1920 november 26. Péntek

Szerkesztőség: Arad, Acsev.-palota.
Kiadóhivatal: Aradi Nyomda Vállalat. Bulev. Regele Ferdinand 4/22 (József főherceg-ut.)
Sürgönycim: Közlöny, Arad
Telefonszám: Szerkesztőség és kiadóhivatal 151.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN.
Egész évre ... ... 960 Lej
Fél évre ... ... 480 Lej
Negyed évre ... ... 240 Lej
Havonta ... ... 80 Lej
Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej, vasárnap 6 lej.
Bucurestiben 50 bantval több

Gyászfátyollal

kellene beboritani a végrehajtók dobját, hogy tompán hangozzék verése, mint a temetési ének. Mert valóban temetnek, ha ez a dob megperdül. Temetés van olyankor, amikor elviszik a szegény ember feje alól a párnákat; temetik az igazságba, önmagába vetett hitét, reménységét és örömét. Nagy kérdések lázonganak agyunkban, mert tudjuk, hogy nem volt eddig olyan esztendő, mint az idei, még sohasem nehezedett a kétségbeesett nélkülözés annyira a vállunkra, mint most. A legnagyobb kérdések egyike ez: Hogy van az, hogy ennek a dus-Hazag országnak, ennek a kincsekkel megrakott földnek polgárai nyomorognak, szenvednek a nincstelenség sulyos terhe alatt? Miért van az, hogy a kereskedőknek és iparosoknak kiürült a kaszszájuk, hogy a sokat sanyargatott polgárságnak még a könnyei is kiapadtak már? Miért kellett odáig jutnunk, hogy a végrehajtók dobpergését kell hallgatnunk boltunkban, műhelyünkben és lakásunkban? Miért nem tudjuk még az adónkat sem kifizetni?

A kincsek és reménységek temetőjévé vált ez az ország. Most erezzük ezt legjobban, amikor az állami adók végrehajtói járnak házról-házra és könyörtelen, lélektelen gépekként végzik munkájukat: végrehajtanak. Mi ennek az országnak minden kötelességet teljesitő polgárai akarunk lenni. Nem szándékunk kibujni az adófizetés alól, hiszen tudjuk, hogy befizetett adóinknak uj vért kellene öntenie az ország ereibe. Távol áll tőlünk az a szándék is, hogy kétségbevonjuk az államnak azt a jogát, hogy polgárait adófizetésre kényszeritse. Mi csak az ezerszögletü igazságot keressük, vizsgáljuk, amelynek kemény szögleteibe mindig beleütközünk, ha kötelességeink mellett, jogainkat is követeljük.

Igen! Hallják meg azok az urak, akik ott fenn a saját igazságok sarkába huzódnak; hallják meg, hogy nekünk Románia polgárságának nemcsak kötelességeink, hanem jogaink is vannak. És a legelemibb, legelsőbb jogunk az, hogy élni akarunk. Kiáltani szeretnénk, hogy kiáltásunk felhallatszék odáig, ahol azok ülnek, akiktől sorsunk függ. Kiáltani, hogy: Igazságot akarunk! Igazságot, amely elháritja az élni és dolgozni-akarásunk elől az általuk emelt barrikádokat. Igazságot, a mely módot nyujt nekünk arra, hogy a végrehajtóktól megvédhessük párnáinkat, áruinkat, szerszámainkat. Igazságot, amely életre kelti haldokló gazdasági életünket, hogy megkereshessük azt a pénzt, amivel kifizethessük adónkat. Igazság kell nekünk Urak! de nem a halál igazsága, hanem az életé. Olyan, amelyik életre keltí üzleteinket, vállalatainkat, gyárainkat és iparunkat, hogy fizetni tudjuk az adókat. Életet, friss vérkeringést, pénzt akarunk, a megélhetés lehetőségét, hogy egyszer végre ne zugjon bele a fülekbe a végrehajtó dobjának gyászos pergése.

Angel Istvánt jelölték Arad polgármesterének

Megtörtént az uj tanács megalakulása. — Csendes lefolyásu, izgalommentes volt az alakuló közgyülés.

(Saját tudósitónktól.) Aradváros uj — szeptember 12-én megválasztott — tanácsa ma délután tartotta alakuló ülését. Sima, különösebb események nélküli ülés volt ez, meglepetés nem történt, minden ugy folyt le, ahogy azt az előzetes megbeszélések és a megállapitott programm már előre kiformálták. A fokozottabb érdeklődés érthetően a polgármester-kandidálás felé fordult, de itt is a már régen tudott és várt eredmény következett be: Angel István dr.-t impomálóan nagy többséggel első helyen jelölték a polgármesteri tisztségre az uj városi tanács tagjai. Az alakuló ülés lefolyása a következő volt:

A prefektus megnyitója.

Már a kora délutáni órákban gyülekezett a közönség a karzaton, kiváncsian várva a történendőket. Három óra felé lassan kezdtek szállingózni a tanácstagok is, az elsők a dolgozók blokkjának tagjai voltak, akik a régi tradicióhoz hiven mindjárt a baloldali padsorokat foglalták el. S egymásután gyülekeznek, ünnepélyes hangulatban, a tanács tagjai. Végre kevés kivétellel mindnyájan együtt vannak: *Boneu* Vazul prefektust várják. Negyed négy óra tájban megérkezik a prefektus. Ünnepélyes komolysággal foglalja el mindenki a helyét. *Boneu* Vazul prefektus nyitja meg a tanácsülést, közli a minisztertanács határozatát, amelyben visszautasitja, a már ismert okoknál fogva, a választás ellen beadott peticiót és november 25-ikére kitüzi az alakuló tanácsülés idejét. Felhivja *Olariu* István városi vezértitkárt, olvassa fel a minisztertanácsi határozatot. Ez meg is történik és következik a névsorolvasás, melynek folyamán megállapitják, hogy *Goldis* László kultuszminiszter, dr. *Iancu* Cornel képviselő, dr. *Miclea* Sever, dr. *Marcus* Mihály és *Balteanu* Constantin hiányoznak. Goldis László és Iancu Cornel dr. levélben kimentették távolmaradásukat, mig a megnyitásnál hiányzó többi tanácstag az ülés folyamán egyenként megérkezik.

Eskütétel, igazolás.

Majd Boneu Vazul prefektus feláll és elmondja a törvényben előirt eskümintát, amelyet a tanács tagjai, szintén állva, hangosan utána mondanak. Az eskütétel után a prefektus felhivta a tanácsot, jelölje ki a korelnököt. Szavaira Angel István dr. az átmeneti bizottság elnöke válaszol, aki kijelenti, hogy a legidősebb tanácstag *Maresch* Gyula, ő azonban nem tud románul és igy a korban utána következő tagot: *Moldovan* Silvius dr. szenátort illeti meg a korelnöki szék. Moldovan dr. elfoglalja az elnöki széket, üdvözli a megjelent tagokat és felhivja őket, hogy cselekedeteikben mindig a közérdek, a város polgárságának érdeke vezesse őket. Következett a mandátumok igazolása, mindenkinek a mandátumát egyhanguan igazolták. Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti és bejelenti, hogy ezután a permanens delegáció megválasztása következik.

Az állandó bizottság megválasztása.

Szünet közben kiosztják a tagok között a szavazó lapokat. A lapokon nyolc név áll, a hivatalos jelölés, azonban bármely tagnak jogában állott akármelyik nevet kitörölni és egy másik tanácstag nevét helyébe beirni. A kandidált tagok: *Angel* István dr., *Marcovici* Vince dr., *Chicin* Remus dr., *Teodorescu* Constantin, *Vas* Gusztáv rendes és *Veliciu* Emil dr., *Moldovan* Silvius dr. és *Vostinár* György póttagok voltak. Szünet után megkezdődött a szavazás, a tanács tagjai sorban beadják szavazatukat, az urnánál Angel István dr. és Chicin Remus dr. szedik a szavazatokat. Angel István dr. hangosan olvassa a szavazás eredményét: tizenegy ugynevezett „szüz" szavazat esett a hivatalos listára, mig a többi szavazólapokon minden voltak törlések és beirások. Az összeolvasás végeredményeképen *Marcovici* Vince dr. 35, *Teodorescu* Constantin 35, *Angel* István dr. 33, *Vas* Gusztáv 32, *Botioc* Elek dr. 20 szavazattal a permanens bizottság rendes, *Veliciu* Emil dr. 33, *Moldovan* Silvius dr. 33, *Vostinár* György 23 szavazattal póttagjai lettek. Rajtuk kivül *Chicin* dr. 16, *Striegl* József 7, *Albu* Livius 4, *Brandt* István 2, *Miclea* Sever dr., *Hotoran* Victor dr., *Borneas* Gyula dr. egy-egy szavazatot kaptak. Moldovan Silvius dr. kihirdeti az eredményt, majd ujra felfüggeszti öt percre az ülést, hogy a szünet után kezdetét vegye a tanácsülés érdeklődéssel várt eseménye: a polgármesterjelölés.

A három polgármester-jelölt.

A tanács tagjai között boritékokat osztottak ki, ezekben mindegyik, választható tanácstag nevét tartalmazó egyforma céduláik voltak. Angel István dr. megmagyarázza, hogy mindenki egyetlen jelöltre szavaz, a többi szavazólapot pedig megsemmisiti. A szünet alatt izgalmas viták folytak arravonatkozólag, kik lesznek a három legtöbb szavazatot nyert tanácsosok. Azzal ugyan mindenki tisztában volt, hogy a legtöbb szavazatot Angel István dr. fogja elnyerni. Végre kezdetét veszi a szavazás. Néma csendben viszik a tanácstagok sorban szavazatukat az urnához, majd általános várakozás közepette megkezdődik az összeolvasás. Az eredmény a következő volt: *Angel* István dr. 19, *Chicin* Remus dr. 5, *Vas* Gusztáv 5, *Radovan* Milivoj 4, *Marcovici* Vince dr. 2 szavazat. Nagy taps fogadja az eredményt, mely után Moldovan Silvius az első hármat jelenti ki polgármesterjelöltnek és felhivja Angel István dr.-t az interimár bizottság elnökét, hogy az eredményt, az alakuló ülés jegyzőkönyvével együtt, terjessze fel a belügyminisztériumhoz jóváhagyás és a polgármester kinevezése végett. Ezzel bezártnak jelenti ki az ülést.

A munkások kivánsága.

Mielőtt a korelnök bezárta az ülést, *Baga* János a munkások blokkja nevében deklarációt akart felolvasni, amelyben pártja irányelvelt óhajtotta ismertetni. Moldovan dr. felvilágositja, hogy az alakuló ülésen ennek nincsen helye, ezt csupán az első érdemleges ülésen lehet megtenni.

A blokk ezt a programmot a következő tanácsülésen olvassa fel, napirend előtt. A tanácsülésnek ezzel vége, most már a minisztérium akarata dönti el, hogy ki lesz Aradváros polgármestere. Bizonyos, hogy a miniszteri döntés nem késlekedik sokáig és valószinü, hogy a minisztérium magáévá teszi Aradváros tanácsának állásfoglalását és a legtöbb szavazatot nyert Angel István dr.-t ülteti Aradváros polgármesteri székébe.

Felbomlik az egyesült nemzeti parasztpárt

Lupuék megegyezését keresnek a kormánnyal

(Bucuresti, november 25.) A politika mai szenzációs eseményei ismét a legtávolabbi lehetőségeket biztositották a kormány számára. Ugylátszik, mindazok a jövendölések, amelyek a néppárt közeljövőben bekövetkező abszolut fölényét jósolták be, lassan-lassan a valóság formáját öltik fel s az események egymásba kapcsolódása szinte meglepően széles perspektiváját tárja elő a román belpolitikai jövő képének. És a mai nap hőse ismét *Averescu*, a „római győző“, akit ezzel a melléknévvel az ellenzéki pártok és sajtóorganumok tisztelték meg. Különösen az ellenzéki lapok foglalkoznak azzal a jelentős ténnyel, hogy a miniszterelnök ismét nagy győzelmet aratott.

— Ami a liberálisoknak elérhetetlen cél maradt, azt Averescu egyetlen felhivásával elérte — *irja a Cuvantul*. — A nemzeti-parasztpárt ifju szövetsége a mai napon katasztrófálisan megingott és a kollaboráció parasztpárti fele egészen a néppárt felé hajolt. *Lupunak* ugyanis már régi keletüek *Maniu, Madgearu* és *Michalache* iránt táplált antipatikus érzései — állapitja meg a lap — s ha tessék-lássék az akkori helyzet kényszeritő körülményei létre is hozták a fuziót, már az első pillanatban világos volt, hogy ez a szövetség kérész-életü lesz és Lupu minden kedvező alkalmat fel fog használni arra, hogy megszabaduljon kellemetlen szövetségeseitől.

— Ez pedig a tegnapi napon a legélesebb formában történt meg, — állitja a Cuvantul. — Lupu dr. ugyanis kijelentette, hogy a nemzeti párttal kötött megállapodásokat magára nézve már nem ismeri el kötelezőknek és a lap értesülése szerint *Sterével* és *Ionian-nal* máris megállapodtak abban, hogy a kormánnyal kezdett tárgyalásokat tovább folytatják s ha csak egy mód is kinálkozik, megegyezést is kötnek a kormánnyal.

Természetes, ezek az események leginkább a liberálisokat érintették érzékenyen, amennyiben *Bratianuék* még az utolsó pillanatban is remélték, hogy sikerülni fog Lupu és Maniu között felmerült ellentéteket elsimitani és az összes ellenzéki pártokat egyetlen frontba tömöriteni a kormány ellen. Valószinü, ezt a célt szolgálja az a körülmény is, hogy amint tudvalevőleg a liberálisokat a multban meglehetősen keveset érdekelte Erdély, most teljes erővel vetették rá magukat Erdély beszervezésére s a rekonstruálni szándékolt párt jövőbeni vezetésében igen nagy szerepet szántak erdélyi politikusoknak is, hogy ezáltal lehetőleg valamennyi erdélyi bázisokon nyugvó párt vezérét megnyerjék a kormány elleni terveik számára.

Bratianu Ionel néhány nap előtti feltünést keltő beszédére — mint tudvalevő — Averescu miniszterelnök a néppárt szombati vacsoráján válaszolt és válaszában ugyancsak összetartásra hivta fel hiveit. A Cuvantul ma teljes egészében közli Bratianu Ionel viszonválaszát, amelyben azonban a liberális vezér csak megismételte a Constantinescu avatalánál elmondottakat, azonban ezuttal először emlitést tett a floricai megállapodásokról is és olyan szinben igyekezett feltüntetni Averescut, mint aki árulója lett a titkos megegyezéseknek.

— Averescu győzelmi öröme azonban korai, — mondotta volna Bratianu — mert ha pillanatnyilag még kedvez is neki a szerencse, nem lehet tudni, mit hoz a holnap. Mi pedig készen állunk!

Politikai körökben azonban — legalább egyelőre — nem tulajdonitanak komolyabb jelentőséget Bratianu jóslatszerü kinyilatkoztatásának.

Az Adeverul jelenti, hogy a jövő héten az összes politikai pártok vezérei közös tanácskozást tartanak Bratianu Ionel kezdeményezéére.

Románia nem köt konkordátumot

Az erdélyi katolikus státus tiltakozik az államsegélyek megvonása ellen.

(Cluj—Kolozsvár, november 25.) A római katolikus státus ma tartotta ezévi rendes közgyülését Erdély és egész Románia katolikus kiküldötteinek részvételével. Az ülést gróf Majláth Gusztáv Károly gyulafehérvári püspök nyitotta meg. Mindenek előtt közölte, hogy november 3-án a pápánál járt, akit részletesen informált a romániai katolikus világ helyzetéről. Jólesö tényként adta tudomásul a közgyülésnek, hogy a pápa a legjobb indulattal és teljesen egyforma szeretettel karolja fel minden hivének ügyét. A pápa jelentékeny adományokkal sietett a romániai hivők segitségére. Különösen jelentékeny összeget folyósitott az erdélyi papnövelde, a csiksomlyói gyergyószentmiklósi és a kolozsvári Szent Antal árvaház számára. Nagy érdeklődést keltett a püspöki megnyitónak az a része, amelyben Majláth gróf határozottan kijelentette, hogy a konkordátummal kapcsolatban eddig megjelent összes hirek alaptalanok és hogy a kormánynak nincs is szándéka a Vatikánnal konkordátumot kötni. Foglalkozott ezután a püspöki megnyitó azzal a hirrel is, hogy a balázsfalvi érsek lépéseket tett a kolozsvári piarista templom megszerzésére. Ezt a hirt a püspök alaptalannak jelentette ki, majd áttért a kolozsvári minoriták templomának ügyére és kijelentette, hogy itt nem érte sérelem a katolikuságot, mert a templomot önként ajánlották fel és a Vatikán csak ezután mondotta ki a döntő szót.

A nagy hatást kiváltott püspöki megnyitó után a tizenötös bizottság az igazgató tanács jelentésének tudomásul vételét javasolta, amelyben a tanügyi bizottság sajnálattal veszi tudomásul a státus iskoláit veszélyeztető sérelmeket és a katolikus társadalomra háritja azt a feladatot, hogy a faji öntudatot tovább fejlessze.

A személyi ügyek letárgyalása után báró Jósika Gábor világi elnök bejelenti azt a nagy sérelmet, amelyet a katolikus egyház s vele együtt az összes kisebbségi felekezetek szenvednek a kultuszminiszter legujabb rendelete folytán, amely — mint ismeretes — az államsegélyek kiutalását a hivők lélekszámától teszi függővé, a városokban 400, a falvakban 200 családban állapitja meg azt a határt, amelyen alól az egyházak nem élvezhetnek államsegélyt. Ez után a következő határozati javaslatot terjeszti a közgyülés elé: Mondja ki a státus ülés, hogy a vallás és szépművészeti miniszter ur 49836—1926. számu határozata ellen kategorikusan állást foglalt és megbizza az igazgatótanácsot, hogy a püspök őméltóságával egyetértve és lehetőleg a többi kisebbségi vallásfelekezetekkel együtt minden lépést megtegyen, hogy azon határozat végrehajtása, mint az összes kisebbségi felekezetekre hátrányos, megakadályoztassék. A határozati javaslatot a közgyülés egyhangulag elfogadta. Végül a közgyülés a tanárok és tanulók helyzetével, továbbá a tandijak és a szegénysorsu növendékek továbbtanulásának kérdésével foglalkozott.

Aranyat kutatnak az egykori császárnál

Bécsben egy varázsvesszős tiszt titokzatos szavai aranylázba ejtették a közönséget.

(Bécs, nov. 25). Már napok óta a legvadabb hirek keringnek Bécsben arról az óriási aranykincsről, amelyet állitólag egy varázsvesszős őrnagy talált volna Schönbrunnban. Még sohasem tanusitott a közönség olyan nagy érdeklődést a schönbrunni park iránt, mint a napokban. A közönség érdeklődését a hivatalos helyek titkolózása fokozza. A hivatalos körök ugy tüntetik fel a dolgot, mint ha valóban tudnának a titokzatos kincsről. Mindennek ellenére a hivatali titokra való utalással és veszélyeztetett kormányérdekre való hivatkozással megtagadnak minden közelebbi felvilágositást, ugy, hogy a fantázia ennek folytán még jobban elfogja a tömeget. Tegnap már arról beszéltek, hogy harminc vaggon aranyat találtak Schönbrunnban, holnap valószinüleg ez a vaggonmennyiség tovább növekszik.

A szkeptikusok utalnak arra, hogy a Rabdomant — igy nevezik azokat a tudós embereket, akik a varázsvesszővel dolgoznak — tévedhet, mert hiszen ő is csak ember. Természetesen még azt sem tudják megállapitani, hogy a schönbrunni parkban megkezdték e az állitólagos kincs után való kutatást. Schönbrunnban az érdeklődőknek azt a választ adták, hogy már meg van az engedély az ásatások megkezdésére és hogy ezek a jövő hét elején megkezdődnek. Ezzel szemben a kereskedelemügyi minisztérium kijelenti, hogy bár a schönbrunni szenzációval kapcsolatban tárgyalások indultak meg, végleges döntést még nem hoztak.

— Ugylátszik, hogy is egy varázsvesszős ember kellene — mondják a joviális bécsi bürgerek — hogy megtalálják vele a valódi tényállást.

A bécsi geologiai intézet közölte, hogy Schönbrunnban a földalkat olyan, amely természetes arany jelenlétét kizárja. Ez azonban nem azt jelenti, hogy emberi kéz ne rejthetett volna el nagyobb mennyiségü aranyat a schönbrunni parkban. Erre vonatkozólag természetesen a céhbeli geológusok tartózkodnak mindenféle nyilatkozattól. A históriikusok szintén visszavonultak e tárgyban a hüvös hallgatás bástyái mögé és legfeljebb a történelmi magaslatról szemlélve a dolgokat, azt a véleményt osztják, hogy Schönbrunnban nagyobb aranykincsről egyáltalában nem lehet szó. Igy aztán végeredményben csak a bécsi varázsvesszőben-hivők tartanak ki a felfedezés valósága mellett.

A varázsvesszőkben hivők élén *Levin* Lipót szolgálatonkivüli százados áll. Ő sem nyilatkozik azonban valami bőségesen a kérdésről. Hangsulyozza csupán, hogy meg van győződve arról, hogy az általa jelzett helyen Schönbrunnban óriási kincs van elásva. Nem gyürükről és aranyláncokról, hanem nagyobb mennyiségü arany leletről van itt szó. Rámutat arra, hogy évekkel ezelőtt varázsvesszője segitségével Stájerországban már egyszer talált aranyat.

— Ma már — mondja Levin — tudományos szempontból sem szabad a varázsvessző jelentőségét lebecsülni. A varázsvessző segitségével már több izben földalatti viz folyásokat is felfedeztek. Igy például a háboru előtt közvetlenül a kieli kikötőben a tengerészetügyi hivatal varázsvesszővel végeztetett kutatásokat édesviz után és Kiel tényleg ilyen varázsvesszős felfedezésnek köszönheti legnagyobbrészt édesvizét. Varázsvesszővel keresték ki a vizben szegény területeken a források helyét a háboru alatt is.

Elfogott betörő.

Sorozatos lakásfosztogatások Aradon.

(Saját tudósitónktól.) Glanz József aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy Str. Decemvrie (Hasszinger-uccai) lakásába betörtek és onnan nagyértékü fehér- és ruhanemüt loptak el. A feljelentés reggel érkezett a rendőrségre és azonnal bevezették a nyomozást. A nyomozó rendőrtiszt megállapitotta, hogy a tettes este elbujt a ház udvarában és a reggeli kapunyitáskor távozott. Még a délelőtt folyamán sikerült letartóztatni Szabó Károly napszámost, a ki beismerte, hogy a betörést ő követte el. A lopott ruhák egyrészét már eladta. A nyomozás tovább folyik. Kacsó Ferencné aradi lakos szintén feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakásából több ezer lej értékü fehérnemüt loptak el. Kindel Kálmán feljelentést tett a rendőrségen, hogy Grünberg Emánuel és Vigdorovics Herman tőle tizenhárom ezer lej készpénzt csaltak ki. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

A t. tanács.

Jegyzetek Aradváros uj tanácsának alakuló üléséről.

(Saját tudósitónktól.) Eljött a nagy nap. A városháza már délelőtt lázas készülődés képét mutatta. Ez a valóságban annyi, hogy csendesebbek a folyosók, mint máskor és minden hivatalnok legalább negyedóránként felállitja a maga horoszkopját, vagy ahogy modernül mondják, feljegyzi tippjelt. Ilyenkor van az, hogy az érdeklődő ujságirónak azt mondják a hivatalbéli urak:

— Nincs semmi ujság. Délután lesz a nagy eset: az alakulás.

És lassan eljött a délután 3 óra, amikor is össze kell ülnie a tanácsnak, hogy megtörténjék a validálás, a permanens bizottság megválasztása és ami a legfontosabb: a hármas polgármesterjelölés.

Jóval három előtt már meglehetősen mozgalmas volt az elsőemeleti folyosó. Titokzatos arcu urak jöttek fel a lépcsőkön, majd bizalmas sarkokban ad hoc megbeszélések, tanácskozások alakultak ki, hogy még egyszer feleregessék a különböző reménysárkányokat, hisz rövid idő multva ugyis elszakitja madzagukat a rideg valóság.

— A csendes fiuk.

Legelsőnek a munkásdelegátusok foglalták el helyeiket a szélsőbaloldalon. Jókedvüen nevetgéltek erre-arra és arról biztositották a többi tanácstagokat, hogy ma nem lesz semmi különös, mert ők „csendes fiuk lesznek." Ugyis volt. Azonban az ülés végén mégis történt valami. *Baga* János felemelkedett és szólni akart — egy deklarációt felolvasni — azonban *Moldovan* Silvius dr. a korelnök udvarias mosollyal fordult feléje:

— Nu sa poate domnu Baga. Az alakuló ülés végén nem lehet felszólalni.

Igy aztán tényleg „csendes fiuk" maradtak az ötök, ott a szélső baloldalon.

Ki a vivát?

A kiarzaton is voltak érdeklődők, azonban az egyhangu validálás, mintha kissé elfásitotta volna a kedélyeket. Pensze az ellanyhulás nem tartott sokáig és amikor közeledett a polgármesterjelölés megejtése, izgalom vett erőt még a legobjektivebb szemlélőn is. Az egyik sziluetben Boneu prefektus odaszólt az ujságirókhoz:

— Na mit gondolnak, kik lesznek a jelöltek?

Sokan feleltek a kérdésre, de a prefektus nem szólt többet. Rejtélyes mosollyal igyekezett be a polgármesteri hivatalba, hogy egy kis cigarettaszóval töltse ki a szünetet.

— Ő biztosan tudja — vélte valaki a háttérben, de a prefektus zsakettes alakja már eltünt az ajtó mögött.

Az elcsuszott szék.

A polgármesteri kandidálás volt az ülés legérdekesebb momentuma. És közvetlenül a jelölés megejtése előtt szokatlan esemény történt. A szavazás elrendelése előtt dr. *Angel* István odanyult valamiért az asztalra és közben lábával megbillentette a széket, ugy, hogy a bársonyszék lezuhant a dobogóról. Zavart suttogás keletkezett mindenfelé.

— Furcsa omen, rossz jel — mondták hosszura nyult arccal a babonások — kicsuszott a polgármesteri szék.

De a babonások erősen leégtek. Mert ahogy megkezdődött a szavazatok felolvasása, alig lehetett mást hallani Moldovan elnök szájából, mint „dr. Angel, dr. Angel, dr. Angel."

A rövid közgyülés.

Meglepetés azért mégis volt az alakuló tanácsülésen. Illetve nem is ott, hanem utána az uccán. Néhány tanácstag ugyanis visszafordult és felnézett az órára.

— Istenem — sóhajtott az egyik — hisz még csak negyed öt.

Egész csalódottan nézett körül. Ő már bizonyára ugy rendezte be magának a csütörtöki napot, hogy az egész délutánt a városházán tölti. És sokan számitottak is erre. Csakhogy itt érte a meglepetés őket: csendes, izgalommentes volt az alakuló-ülés, alig tartott ötnegyed óra hosszat.

Aradváros megkapja a dollárkölcsönt.

Gihl bankár megbizói perfektuálták a tizenöt millió dolláros romániai kölcsönt.

(Bucuresti, november 25.) Mister Gihl romániai szereplése iránt az utóbbi időben már nagy bizalmatlansággal voltak és egyes lapok óvatosságra intettek vele szemben, hivatkozva a Schulze-esetre. Titulescu londoni nagykövet eloszlatta az aggodalmakat és közölte, hogy Mister Gihlnek valóban van megbizása egy pénzcsoporttól nagyobb összegü dollár kölcsön elhelyezésére.

Előbb a városokkal tárgyalt Gihl, amig táviratilag Bucurestibe nem hivták. Itt fogadta Goga Octavián belügyminiszter, akinek Gihl ujból előterjesztette kölcsönajánlatát. A belügyminiszter uj irányt adott a kölcsöntárgyalásoknak. A kölcsönt nem a városok egyenként veszik fel. Sőtem a kormány megbizásából a bucuresti-i Cassa de depunere (Letéti-pénztár), amely azután szétosztja a városok között. Tekintettel arra, hogy Gihlnek csak 15 millió dollár elhelyezésére volt megbizatása és utólag a regátbeli városok is bejelentették igényüket a kölcsönre, néhány erdélyi város kevesebbet kap, mint amennyi az eredeti tervezetben elő volt irányozva.

Ma azután bucuresti-i jelentés közli, hogy Mister Gihl amerikai megbizói perfektuálták a 15 millió dolláros romániai kölcsönt. Most már csak az irásbeli formaságok vannak hátra és az amerikaiak a Banca Romaneasca utján átutalják a Cassa de depunerehez a 15 millió dollárt, ami két és háromnegyed milliárd leinek felel meg.

Hamis a Mona Lisa kép a párisi Louvreban.

Egy francia mütörténész szenzációs leleplezése.

(Páris, nov. 25). A francia fővárosnak nagy szenzációja van, a melynek részletei nemsokára egész Európa közvéleményét fogják foglalkoztatni. Nem kisebb eseményről van szó, minthogy egy elismert francia tudós levelet intézett a Louvre igazgatójához, kivel azt a meglepő hirt közölte, hogy a Louvreban levő világhiru Leonardo da Vinci-festmény, a *Mona Lisa, hamis.* Hozzátesszi, hogy állitását be tudja bizonyitani, sőt azt is tudja, hogy legutóbb hol rejtegették az eredeti képet. A szenzációs eset részletei az alábbiak:

Bourcier Emanuel tudvalevőleg a francia főváros egyik legkomolyabb és legelismertebb mütörténésze és épen ennél a körülmény nél fogva hallatlan feltünést keltett nyilt levele, amelynek egyik példányát a párisi rendőrséghez is elküldte. A tudós azt állitja, hogy 1914 január 4-én a Mona Lisát kicserélték egy sikerült másolattal és az eredeti ma is párisi rejtekhelyén van. Az esettel együtt emlékbe idéződött az 1911-ben történt lopás, mikor a festmény rejtélyes körülmények közt eltünt a muzeumból és hónapokon keresztül nyomoztak utána. 1911 augusztus 21-én történt, hogy a kép rejtélyes módon eltünt a Louvre quadrátlermeből. Az igazgató és a muzeum három főtisztviselője aznap nem tartózkodott Párisban. Poupardin felügyelő rendes körutját végezve, megdöbbenéssel konstatálta a Mona Lisa eltünését. A titkárhoz rohant, aki azonnal jelentést tett a rendőrigazgatóságnak. Öt percen belül a muzeumban már 40 rendőr szorongott, az ajtókat bezárták, a bejáratokat leállták és megkezdődött a kutatás. Hiába: a tettes eltünt zsákmányával együtt. Hónapokon keresztül száz detektiv hajszolta a felbecsülhetetlen értékü müremeket, a nyomozás szálai egész Európát és Amerikát behálózták. Végre 1913 decemberében távirat érkezett Rómából, amely közölte, hogy egy rongyokba öltözött csavargó Firenzében eladásra kinálta a képet egy Gery Alfréd nevü régiségkereskedőnek. A csavargót letartóztatták, a képet lefoglalták és Rómába szállitották. Párisból azonnal két magasrangu tisztviselő indult el Mona Lisa visszahozatalára. Végre 1914 január 4-én visszakerült két esztendő után a festmény a Louvreba. — A lopás és az ezt követő hajsza részletei annak idején egész Európa közvéleményét foglalkoztatták és a festmény épen ezért még nagyobb világhirre tett szert.

Bourcier most azt állitja, hogy az akkor visszahozott Mona Lisa nem az eredeti kép. A kép egy árnyalattal sötétebb, mint a valódi. Mona Lisa karakterisztikus piros ajka, a mostani képen egészen más árnyalatu, a háttérben pedig olyan elrajzolás van, amilyent Leonardi da Vinci sohasem festhetett. — A tudós azt is megmagyarázza, hogy miért nem vették ezt eddig észre. Kijelenti, hogy a Louvre igazgatóságának elővigyázatossági rendszabályai megakadályozták ezt. Senkit sem engednek a kép közvetlen közelébe s igy lehetetlen közelebbről megvizsgálni a képet. Az eredeti képet ma is Párisban rejtegetik. A rendőrség és a Louvre igazgatósága most izgatottan tanácskozik a teendők felett, mivel a párisi L'Ouvre cimü lap nyilvánosságra hozta a tudós állitásait, amelyek óriási feltünést keltettek országszerte.

Különös zsarolás Budapesten.

Amikor a férj a feleség lánykori életéből akar hasznot huzni.

(Budapest, nov. 25). Különös zsarolási ügy foglalkoztatja a budapesti rendőrséget. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a lapok érdekes táblai itéletet közöltek arról, hogy egy mérnököt 300 millió korona kártéritésre itéltek azért, mert viszonya volt egy nővel és miután ez a viszony köztudomásu vá vált, a leány csak igen nagy nehézséggel tudott férjhezmenni.

Ezt a cikket elolvasta egy vidéki kiskereskedő és ezen felháborodva elhatározta, hogy utána néz felesége előéletének, hátha valami hasonló kártéritési alkalmat lehetne abban kinyomoznia.

A dolog annál érdekesebb, mert tizenkét évvel ezelőtt nősült és mind a mai napig nem jutott eszébe feleségu multja iránt érdeklődni. Néhány nappal ezelőtt kérdőre vonta az asszonyt:

— Nem féltékenységből kérdezlek — mondta feleségének — hanem azért, ment egy kitünő üzletet tudnék lebonyolitani, ha őszintén beszélnél velem. Az a kérdésem mamuska, hogy mielőtt hozzám jöttél feleségül, volt-e valakivel szerelmi viszonyod?

Az asszony eleinte csodálkozva hallgatta férje szavait, később, amikor azután a férj megmutatta neki az ujságcikket, elgondolkozott, majd igy válaszolt:

— Igen, igen — bevallom, hogy mielőtt férjhezmentem, az egyik budapesti fogorvosnál a fogaimat csináltatva, vele szoros barátságba kerültem, sőt viszony is lett a dologból.

A férj már másnap megjelent a rendőrségen és feljelentette a fogorvost, előbb azonban levelet irt neki. A levélben 500 millió koronát kért a férj „feleségem erkölcseinek meglazitása" cimen. Azt is megirta a levélben, hogy ha a fogorvos ezt az összeget 24 órán belül nem fizeti ki, akkor ellene kártéritési pert indit.

A rendőrségre természetesen beidézték a fogorvost, aki kijelentette, hogy M. E.-nét tényleg ismeri, — páciense volt. Azt azonban, hogy viszonya lett volna, tagadja. A fogorvos egyébként a rendőrségen M. E. ellen zsarolás cimén feljelentést tett. A rendőrség a páratlanul álló zsarolási ügyben megindította a nyomobást. Egyben értesitették annak a vidéki városnak a rendőrhatóságát is, ahol a kereskedő lakik, hogy állapitsák meg, hogy milyen előélete van ennek a kereskedőnek, illetve, hogy nem követett-e el már máskor is hasonló zsarolási manővert?

Müvészet.

Akácfavirág.

Mikszáth Kálmán elbeszélése nyomán irták: Meskó Barna és Hubay Kálmán. — Bemutató az aradi szinházban.

Örökké emlékezetes marad talán Mikszáth Kálmánnak az az elragadó elbeszélése, amelynek „Az eladó birtok" a cime és a melyben a nagy palóc azt irta meg, hogy a földéhes fiatalur nősülni akar — nagy hozománnyal. Fontos a hozomány, mert uj birtok is kell, — azonban a végén még a sajátját is eladja, hogy megnősülhessen... Ez a novella dióhéjban elmondott meséje, a mely Mikszáth elbeszélésében ragyogó keveréke az aranyos humornak és a derüs bölcseségnek. Bő cselekmény ez egy novelának, de bizony meglehetősen sovány a Fráter Lóránd dalaihoz hozzádramatizált háromfelvonásos operettnek az „Akácfavirág"-nak, amely alapjában véve nem is operett, még csak nem is népszinmü. Valahol a középuton van: daljáték.

Az „Akácfavirág" a szó legszorosabb értelmében vett daljáték ,mert valóban szebbnél-szebb dalok vonulnak végig benne, de hiányzik belőle a szinpadi müben kivánatos cselekvés, történés, bilkitetés, bonyodalom. Mindezekből csak annyit kapunk, hogy a főhős a szénapadlásról lezuhan az istállóba, ahol megpillantja és azonnal megszereti jövendő életpárját... Kész. Ez pedig édes-keves. Azután a vékonyka szüzsében feltétlenül szükséges Mikszáth-humort — sajnos — sikerült a szerzőknek teljesen kiirtani a darabból, sőt maguk a figurák oly jellegzetesség nélkül szaladgáltak a szinen, hogy ugyancsak hatalmas erőprodukcióra volt szükségük a szinház müvészeinek ahhoz, hogy a darabot valahogy is életképessé tegyék. Ez mind a lehetetlen átdolgozás, a szövegkönyv hibája, amelynek egyetlen nagy erénye, hogy nincs benne semmi bántó, semmi erőltetett; fehér, mint az akácfavirág, de annak bódító illata nélkül.

Bizony az „Akácfavirág" nagyot bukik, ha nem Fráter Lóránd a zeneszerző, bár a dalok legnagyobb része nem igen illeszkedik szervesen a darabba. De ezt nem szabad észrevenni, csak gyönyörködni lehet a bus-borongó magyar nótákon, mert nincs magyar, aki ne ábrándozott, vagy duhajkodott volna már mellettük és nincs talpalattnyi magyar föld, ahol ezek hallatára meg ne dobbant volna a szív, vagy ki ne csordult volna a könny. Az ujabbkori magyar dalköltészetben nincs is a Fráter-nótáknak párjuk.

A szinháznak ezekért a szép magyar dalokért volt érdemes bemutatni az „Akácfavirág"-ot, meg még egyért: hogy Betegh Bébinek alkalma nyiljon ragyogó képességeinek csillogtatására. Mély átérzéssel tolmácsolt magyar nótái sokat-sokat mentettek a darabon. Finom volt s bájos „Akácfavirág" urikisasszony, tüzről pattant, táncratermett menyecske a palotásnál. Forró sikere annál értékesebb, mert közismerten könnyed szubrett-kvalitásai éles ellentétben állanak effajta magyaros szerepekkel, de Betegh Bébi az a kivételes tehetségü müvésznő, aki minden szerepében egyaránt kiváló. Egyébként teljesen érthetetlen mellőzése, hiszen a közönség kedvence. Borovszky Oszkárt végre tökéletes diszpozicióban láttuk. Délceg, férfias jelenség volt. Baritonja meleg hangulatot ébresztett. Igazi dévaj, majd elágyuló, szerelmes magyar legényt adott. Hetényi D. Elemér, mint nagybácsi jólzü alakitást nyujtott. Fiatalos könnyedséggel ropta a fárasztó táncokat, forró sikert aratott. Deésy Jenő nagyszerü maszkja pompás volt. A többi szerepekben Kun Dezső, Károly Klári, Szentgyörgyi Mária, Pallay Manci, Olasz Lajos, Kővári Emil, Kardos és a kis Bondár Mancika derekas munkát végeztek. Gellért Pál lendülettel dirigált, Hetényi D. Elemér gondos rendezése illuziót keltett. (s p.)

* **Az aradi szinház heti müsora.** Péntek: Akácvirág, operett-ujdonság (C. bérl.) Szombat délután 3 órakor: Marica grófnő, operett. (Gyermekelőadás gyermekszereplőkkel.) Délután 5 órakor: A Noszty-fiu esete a Tóth Marival, vigjáték. Este: Román előadás. Vasárnap délután fél 3 órakor: Csárdáskirálynő, operett. (László Andor fellépte.) Mérsékelt helyárak.) Délután 5 órakor: A Noszty-fiu esete a Tóth Marival, vigjáték. Este: Román előadás.

* **Filharmonikus hangverseny.** November 28-án este 9 órakor a Kulturpalotában, dirigál dr. Cornelius Walter, solista Haják Károly hegedümüvész. Müsoron Beethoven, Bruckner, Weber. Jegyárusitás Sándor Ferencnél.

* **Az Akácvirág** csütörtöki premierje meghozta a megérdemelt sikert. A közönség alig győz betelni a sok szép Fráter-nótával és maga a kedves darab is nagyon tetszik. Péntektől másodszor játszák a Mikszáth-Fráter daljátékot, mely még többször is szerepelni fog a müsoron.

* **Gyermek-előadás.** Szombat délután 3 órai kezdettel ismét aradi gyermek-mükedvelők jelennek meg a városi szinház szinpadán. Ezuttal a Marica grófnőt játszák a gyermekszereplők az ötletes Faludy Károly rendezésében.

* **A Noszty-fiu eseté Tóth Marival** oly sikert aratott, hogy a közönség óhajtására az igazgatóság kénytelen mindig beilleszteni a müsorba. A nagysikerü Mikszáth-vigjáték szombator délután és vasárnap délután kerül szinre. Mindkét előadás 5 órakor kezdődik.

* **Gallas szobrászmüvész és Pataky festőmüvész kiállitása** vasárnap nyilik meg a Kulturpalotában.

Mária királyné elindult hazafelé

A királyné hálás köszönetét fejezte ki az amerikai népnek.

(Newyork, november 25.) Mária Királyné és kisérete ma reggel a Berengaria hajón elindultak Európába. Az elutazás alkalmával nagy közönség vett bucsut az uralkodónétól és gyermekeitől. Maria királyné elutazása előtt egy ujságirónak kijelentette, hogy Amerikában eltöltött minden pillanata boldog volt és kéri az amerikai népet, ne legyen érdektelen az óvilággal szemben, mert Amerikának és Európának együtt kell élni kölcsönösen megértve és segitve egymást. A királyné és kisérete ugyanabban a lakosztályban teszik meg az utat Európába, ahol a walesi herceg lakott mult évi amerikai utján.

Megkezdődött a felirati vita.

Kisebbségek szónokai a vita során.

(Bucuresti, november 25.) A szenátus mai ülésén megkezdték a trónbeszédre adandó válasz megszövegezését. Stoian az olasz—román egyezmény és Maria királyné amerikai utazásának fontosságára mutat rá.

A kamara ülésén Niculescu a dolhmegyei kisajátitási visszaélések Gherman a besszarábiai antiszemita tüntetések ügyében szólalnak fel. Utóbbi kéri a vonatkozó iratok bemutatását. Pop Marin interpellál a szatmármegyei község tanácsának a magyar nyelv használata ügyében hozott határozata miatt. Goga kijelenti, hogy nincs szó a román nyelv kiküszöböléséről, csupán azt engedték meg, hogy azok a tanácstagok, akik nem birják tökéletesen a román nyelvet, kisegitős nyelvként a magyart használhassák. Cuza kéri az idegen nemzetiségü állampolgárok mellőzését. Cioban a bánsági visszaélésekről beszél. Maugeanu hosszabb beszédben foglalkozik a politikai viszonyokkal, melyek az utóbbi időben állandó hulámzásnak vannak kitéve. Az ülés folyik.

A nemzet parlamenti Képviselők csoportja elhatározta, hogy résztvesz a felirati vitában s a kamarában Hans Ottó Roth, a szenátusban Blaskovits kanonok fog beszélni. A magyar képviselők viszont nem vesznek részt, csupán egy deklarációt olvas fel a párt nevében Bethlen György gróf a kamarában, Sándor József pedig a szenátusban.

Készül a rádióleadóállomás Bucurestiben

A nagyszabásu állomás érdekes programmal fog dolgozni.

(Saját tudósitónktól). Tegnap valójában is beérkezett Aradra a rádió-rendelet, amelyről már irtunk, s amely elvben szabaddá teszi a rádió használatát. A rendelkezés szerint a beérkezett kérelmeket beküldik a helyi hatóságokhoz véleményezés végett és ennek alapján adják ki az engedélyt.

Bucurestiben meg is alakult a „Rádió difuzjunea" (Rádió-leadó) részvénytársaság, amely a rádió utján való továbbitásra koncesszió kapott a kormánytól. A részvénytársaság ötvenmillió lej alaptőkével indul, amelyből harminc millió az állam jegyzett le, illetve ennyire értékelték a kizárólagossági engedélyt és azokat a már kész berendezéseket, amelyeket a kormány az uj részvénytársaság rendelkezésére bocsájtott.

A részvényjegyzés november 15-én kezdődött meg. Az érdekeltségben részt vesznek a Banca Marmorosch, Banca Chrissoveloni, Banca Albina. Részvényeket ezeknél a vállalatoknál lehet jegyezni, valamint a pénzügyigazgatóságon, a postán és a prefektura pénztáránál.

A leadóállomásnak igen gazdag programmja van. Reggel: Gimnasztika lecke, a napi élelmiszer árak, az éjszaka történt események, meteorológiai jelentés. — Délben: Értéktőzsde, a déli lapok hirei. Délután 2 órakor: Aktuális és speciális kérdésekről előadás. 5 órakor: A legujabb könyvek ismertetése és kulturkérdésekről ismertető előadás. Külön programm a gyermekeknek. Este 9 órakor: Szinházi előadások, szimfonikus koncertek, kuplék, népies zene, kamarazene. Éjjel 12 órakor: meteorológiai jelentések, utána tánc- és jazz-zene.

Az uj leadó-állomás a közel jövőben meg is kezdi müködését.

Az előkelő világ

épp ugy mint a középosztály, évtizedek óta használja arcának és kezeinek biztos eredményü és tökéletes sikerthozó ápolására a

DIANA krémet
DIANA szappant
DIANA pudert

Amerikába készülő aradi betörők.

A kivándorlás láza csábitotta bünre őket.

(Saját tudósitónktól.) Mint már legutóbbi számunkban részletesen megirtuk, az aradi rendőrség hétfőn délután izgalmas hajsza után az Óvár-téren elfogta a sorozatos aradi betörések tettesei. A vakmerő tolvajok vasárnapról hétfőre virradó éjjel behatoltak Feldmann Frida vendéglőjébe, ahonnan nagyértékü holmikat vittek el. Még ugyan ezen az éjjelen másik két helyen is követtek el betörést. A Boross-féle vaskereskedésből négy pléh-kályhát és edényeket vittek el, Fock Gábor Bulev. Carol (Apponyi-körut) 60. szám alatti lakásából pedig nagyösszegü készpénzt és ruhanemüt raboitak el.

A betörőket, névszerint Mos Illés, Costea Aurel, Bulzan György, Pantean Simion munkásokat és Serb Maurinia többször büntetett zsebtolvajnő ma délelőtt az ügyészségre kisérték át a rendőrségről. Érdekes hogy a betörőbanda férfitagjai egytől-egyig intelligensebb emberek és a háboru alatt mindegyiknek altiszti rangja volt, sőt több kitüntetést is szereztek. Vallomásuk szerint mindegyikük rendelkezik kisebb vagyonnal is, azonban faluról városba kerülve, nem tudtak ellenállni a Bün csábitásának és egymással szövetkezve elhatározták, hogy egy betörőbandát alakitanak és végigrabolják a várost, aztán Amerikába szöknek. Kihallgatásuk után Mandru ügyész letartóztatásukat rendelte el.

HIREK.

Könyörtelen adóprés.

Nagy szigorral folyik az adóbehajtás Aradon.

(Saját tudósitónktól.) Az aradi pénzügyigazgatóságon hetek óta olyan ambicióval folyik az adóhátralékok behajtása, amilyenre még alig volt példa. Az adópénztárok előszobáit tömegek álliák el reggeltől estig és — ha nehezen is — adót fizetnek. A város polgársága most azért tesz különös igyekezettel eleget adókötelezettségének, mert egyik napról a másikra felrémlik a végrehajtó dobpergése, amely nem ismer irgalmat és ha még nem is árverezik el a bútorokat, de elviszik azokat és nem kiméliik az utolsó széket sem. A pénzügyigazgatóság pénztáraiba mostanában naponta átlag egy millió lej folyik be adóból és hozzávetőleges számitás szerint december elsejéig az összes adók nyolcvan százalékát befizeti Arad város közönsége.

A legjobb adófizető esztendőkben legfeljebb nyolcvanöt százalék folyt be az év végéig. Ez évben azonban olyan kilátások vannak, hogy kilenczen százalékot is felülmulja a befizetett adók összege. — A közönség nagyrésze ugyan haladékot kér az adófizetésre, mert különösen a fixfizetéses tisztviselők nem képesek a hónap végén adóra nagyobb összeget előteremteni, de meg a mai gazdasági viszonyok sem alkalmasak a forszirozott adófizetésre. Teljes halasztást csak legritkább esetben kapnak, legfeljebb abban a kedvezményben részesülnek, hogy adójuknak legalább felét azonnal, a többit pedig jövő hónapban kell lefizetniök. Sok pénztelen embernél ez a kedvezmény nem sokat, sőt semmit sem jelent és ha nem fizet, megjelenik a végrehajtó, aki elviszi a legszükségesebb bútordarabot is.

— **Csicserin Németországban.** Moszkvából jelentik: Csicserin megkezdte szabadságát s ma Németországba utazott.

ROSÉ-QUARTETT

— **Szervezkedik az aradi liberális párt.** Az aradi és aradmegyei liberális párt nagyarányu pártszervezésbe kezdett. E tárgyban az aradi és aradmegyei pótválasztmány Vaitoianu tábornok elnöklete alatt ma ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy szélesebb alapokra fektetik a párt organizálását. Ecélból a vármegyét 38—40 kerületre osztják, mig Aradot 16 kerületre. Minden kerület élére egy kerületi főnök kerül. Ezt a szervezést már január elsején be akarják fejezni. A szervezési munka meggyorsitására a párt egy autót is vásárolt. A mai nap folyamán különben a megyéből számosan jelentkeztek a pártba való felvételre és a pártvezetőség elhatározta, hogy a fevételek dolgában külön ülést tart, amely szombat délután fél hat órakor kezdődik. Miután a nagy-választmánynak számos kérdést kell megoldania, az ülést holnap és holnapután is folytatják.

— **Anglia részvéte Krasszin halála felett.** Londonból jelentik: Chamberlain az alsóház mai ülésén részvétét fejezte ki Krasszin halála felett.

Parcellázták az aradi vármegye-ház kertjét

Hat uj ház épül a Bul. Carol-felőli fronton.

(Saját tudósitónktól.) Aradváros egyik legszebb része a Bulev. Carol I. (Erzsébet-körut) a közeljövőben hat szép házzal bővül ki, ami nagyban fogja emelni az uccának külső képét. A körutnak — mint ismeretes — igen jelentős frontját képezi a vármegyeház parkja, amelyet hosszu évtizedek óta senkisem használ. A vármegye vezetősége épen ezért elhatározta, hogy a parknak az Erzsébet-körut felé eső részét parcelláztatja és háztelkeket csinál az uccai fronton. A parcellázás meg is történt, az Erzsébet-körut felé hat, egyenkint 100, illetve 102 négyszögöles háztelket vágtak ki a vármegyeház kertjéből s ezeknek a parcelláknak már gazdájuk is akadt. A hat háztelket ugyanis *Goldis* László, *Bonea* Vazul, *Mutiu* Traian, *Miclosi* Emil dr., *Pascutiu* Silvius dr. és *Raicu* Aurel dr. vásárolták meg és november 23-án kérvényt intéztek az aradi telekkönyvi hivatalhoz, kérve, hogy a vételszerződés értelmében irják át a területeket nevükre. A kérvényeket a telekkönyvnél szabályszerüen regisztrálták és az átirás más folyamatban is van.

Az átirási kérvények tanusága szerint a száz négyszögöles telkek vételára egyenkint 28.880 lej, a 102 négyszögöleseké 29.568 lej volt. Az épitkezés valószinüleg a rövidesen megtörténő átirás után meg is kezdődik és Aradváros, illetve az Erzsébet-körut nemsokára hat uj szép házzal lesz gazdagabb. A mai lakáshiány mellett ez mindenesetre figyelemre méltó dolog.

Arulással vádolják Stresemannt

Egy ügyvéd bizonyitani akarja, hogy a német külügyminiszter képviselő korában fegyvereket szállitott a lengyeleknek.

(Berlin, nov. 25). A plauení esküdtbiróság előtt ma érdekes pert tárgyaltak, amely elé feszült figyelemmel nézett Németország politikai közvéleménye. Dr. *Müller* plauení ügyvédet sajtó utján elkövetett rágalmazásért vonta felelősségre a biróság, mert egy röpiratában és több levelében azt állitotta Stresemannról, hogy képviselő korában támogatta az „Evaporator"-társaságot, amely a felsőszilériai harcoknál hadianyagot csempészett Lengyelországba, amelyet azután a felsőszilériai lakosság ellen használtak fel. Mikor ennek a társulatnak igazgatója ellen hazaárulásért megindult a bünügyi eljárás, irta Müller, Stresemann közbevetette magát a bünügyi eljárás megszüntetése érdekében és ezzel korrupciót követett el. Ugy az államügyész, mint Stresemann vádat emeltek Müller ellen. A mai tárgyaláson Müller védője egész sereg bizonyitékot ajánlott fel arra nézve, hogy Stresemann nemcsak támogatta az „Evaporator"-társulatot, hnem egyenesen részt vett annak üzleteiben.

Hosszu tanácskozás után a biróság elhatározta, hogy a bizonyitást kiegészitti. Ebből a célból egész sereg tanut fognak kihallgatni, köztük magát Stresemannt is. Ezután a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztották és valószinüleg januárban, vagy februárban fogják megtartani Berlinben.

— **Válotozások a magyar diplomáciában.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy Nemes Antal quirináli követ már régebben lemondott. A kormány helyébe Hóry András belgrádi követet rendelte. A belgrádi követség vezetője Förster Jenő, jelenlegi hágai követ lett.

HANGVERSENYE

— **Letartóztatták a frankpör zsarolóját.** Budapestről jelentik: A rendőrség ma őrizetbe vette Fekete György, a félláb magántisztviselőt, aki a frankügy idején meg akarta zsarolni Hir Györgyöt és Palavicini őrgrófot. Emlékezetes az az eset, amikor Fekete kijelentette nekik, hogy birtokában vannak a kőklisék és Bethlen két kompromittáló levele, amit megfelelő összeg ellenében átadhat nekik. A törvényszék annak idején elitélte cselekedetéért, azonban felfüggesztette a büntet kitöltését. Most ujabb feljelentések érkeztek Fekete ellen, akit csalással és sikkasztással vádolnak.

— **Lleleplezett gyilkosság.** Nyiregyházáról jelentik: Az emlékezetes titokzatos csobaji gyilkosság ügyére a vizsgálóbiró ma teljes fényt derített. Megállapitotta, hogy a gyilkosságot Begre Albert cipészsegéd követte el, aki Béla bátyja felbujtására gyilkolta meg Csobay József birtokost. Mindkét Begrét letartóztatták.

— **Katonakötelesek jelentkezése.** Az aradi államrendőrségen müködő katonai ügyosztály felhivja a következőket, hogy katonai igazolványaikért jelentkezzenek: Honot János, Damacus István, Szabó Mihály, Katovics Jakab, Mai Emánuel, Róth Vilmos, Feltók Imre, Marinkovics Lázár, Schwarz Sándor, Regulas Lázár, Modruc István, Tasch Péter, Mosucag János, Haras József, Deák Mihály, Vértes János, Béna József.

KEDD, NOV. 30.

— **Görögország volt diktátora a birák előtt.** Athénből jelentik: Tegnap az athéni törvényszék megkezdte Pangalos exdiktátor kihallgatását, aki erélyesen védekezett a terror vádja ellen és hangsuyozta, hogy minden tettében a legtisztább hazaszeretet vezérelte.

— **Feleséggyilkos kereskedő a biróság előtt.** Budapestről jelentik: A törvényszék ma megkezdte Sági Izidor kereskedő bünperének tárgyalását, aki a muit év decemberében lelőtte 2 év óta válófélben levő feleségét. A kereskedő elismerte bünösségét és elmondotta, hogy amikor a háboru alatt hazajött, hogy feleségül vegye Klein Juliát, az a házasságkötés napján bevallotta, hogy előzőleg másokkal volt viszonya. Ő megbocsátott neki, de megcsalta az anyja sirjánál, hogy uj életet kezd. 1922-ig jól is éltek, de ekkor Sági elszegényedett s az asszony viselkedése is megváltozott. Elhagyta Ságit és lakásából minden elmozdithatót elvitt. Sági aztán ugy látta, hogy felesége Perényi Armanddal udvaroltat magának. Emiatt egyizben botrányos jelenetet rendezett, majd pedig elment felesége üzletébe, ahol egy heves szóváltás következtében lelőtte az asszonyt. Perényi Armand kereskedőt is kihallgatták, aki elmondotta, hogy Ságinét ő teljesen korrekt nőnek tartotta és közöttük a legönzetlenebb és legtisztább barátság volt csupán. A tárgyalás folyik.

— **Pilsudszki házasit.** Varsóból jelentik: A nemzeti demokrata párt lapja monarchista körökből szerzett értesülések alapján azt a hirt közli, hogy Pilsudszky tábornagy az apostoli szentszék jóváhagyását kérte ki 8 éves kisleánya és a 17 éves pármai herceg házasságához. A herceg nagykorusságáig a lap szerint Pilsudszky lesz Lengyelország kormányzója s 24 éves korában a pármai herceget királlyá koronázzák. Pilsudszky, megbizásából néhány nappal ezelőtt Rómába utazott Janokovszky külügyi tanácsos.

— **Borzalmas hegyomlás Franciaországban.** Nizzából jelentik: Ismeretes, hogy a Nizza közelében levő Requenblien községben nagyarányu, katasztrófális földcsuszamlás történt. A tiz napon át tartó esőzés következtében megindultak a hegyek és óriási zajjal zudultak a 3000 lakosu városkára. A talaj mindenütt besüppedt, a lezuhanó sziklagörgetegek minden házat eltemettek. Harminc háznak a teteje sem látszik ki. A városon átvonuló Vesubia-patak megváltoztatta irányát. A katasztrófa nagyobb, mint gondolták. A mentési munkálatok csak nagyon lassan haladnak, eddig 25 halottat huztak ki a romok közül, de arra számitanak, hogy legalább a kétszeresét fogják még találni. A szomszédos Belvedere falut a rendőrség kiüritette, mert ott is talajmegmozdulást észleltek. A hatóságok táviratilag sürgős segitséget kértek Párisból.

— **Borzalmas gyilkosság.** Bucurestiből jelentik: Ma délután borzalmas módon vetett véget életének a Belu-temetőben egy 25 éves ismeretlen asszony. Petroleummal leöntötte ruháját, majd meggyujtotta. Mire ráakadtak, már szénnéégett.

Jegy Sándor Ferencnél

— **Ellopott kerékpár.** Ma este a Grundmann s Óry-cég aradi vasáru gyár irodája előtt a cég könyvelőjének, Kelly Lászlónak az iroda előtt hagyott kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Folyik a soffőrvizsga Aradon.** Az aradi államrendőrség udvarán ma egész nap folytatták a soffőrvizsgát. Ma estig összesen hetvenen vizsgáztak le váltakozó eredménnyel. A gyakorlati vizsga holnap teljesen befejeződik és megkezdődnek az elméleti vizsgálatok.

Osram lámpával tökéletesíti világítását

— **A Notre Dame halottja.** Párisból jelentik: Megrendito tragédia történt tegnap a párisi Notre Dame-templomban. Tegnap este egy 48 év körüli hölgy jelent meg a templom sekrestyésénél és megkérte arra, hogy mutassa meg neki a templom tornyát. Amikor fel értek a toronyba, az asszony egy hirtelen mozdulattal átvetette magát a korláton és 80 méter magasságból lezuhant a templom kövezetére. Az asszony a felismerhetetlenségig összeroncsolódott. A székesegyházat azonnal bezárták és a város püspöke szombaton szenteli fel ujból a templomot, a hol csak az ujbóli felszentelés után tarthatnak Istentiszteletet. A tragikus eset az egész országban feltünést keltett.

— **Nagy tüz Ploestiben.** Bucurestiből jelentik: Ploestiben a Piata Oborului-on ma éjjel tüz ütött ki, a mely öt üzletet elpusztitott. A tüzet csak megfeszitett munka után sikerült lokalizálni, de később ujból fellángolt és most a szomszédos házakat is veszély fenyegeti.

Filharmonikus hangverseny
november 28-án.
Vezényel:
Dr. CORNELIUS WALTER.
Solista:
Kaják Károly hegedümüvész.

— **A nyugdijasok egyesületének felhivása.** Felhivjuk az „Acsev." nyugdijasokat, hogy f. hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor pontosan jelenjenek meg az „Acsev"-palota tanácstermében. Az elnökség.

— **Thémes nagy Katalin-bálja** nov. 27-én a városligetben.

— **Bérelhető Kernel könyvtárában!**

— **Uj ügyvédi iroda.** Dr. Boca Gyula ügyvédi irodáját 1926. december 1-én Aradon, Bulevardul Regele Ferdinand 62. szám alatt, I-ső emeleten megnyitja.

—. **Antikvár könyvek és kottákat** meglepő olcsó árusitása Kerpelnél.

Támadás Csernovitz tanácsa ellen.

Az alpolgármester nem birja az államnyelvet.

(Bucuresti, nov. 25). Az Universul ma heves támadást intéz a csernovitzi városi tanács ellen, a mely állandóan a német nyelvet használja. A lap megállapitja, hogy nemcsak a felszólalások, hanem a hivatalos referátumok is németül történnek és Würfel, Sbiera polgármester helyettese hivatalos fogadtatásakor alkalmával még a románokhoz is németül beszél., mert nem tud románul. A lap megjegyzi, hogy azok a román tanácsnokok, akik nem tunak németül, nem is vehetnek részt a tanács munkájában. Az Universul felhivást intéz a belügyminiszterhez, sziintesse be a román nyelv kigunyolását a csernovitzi városi tanácsban.

Kifosztottak egy magyar grófot Pesten

Betörés Almássy Pál gróf budapesti lakásába.

(Budapest, nov. 25). Almássy Pál gróf Szentkirályi-ucca 15. sz. lakásában betörők jártak és mintegy másfélmilliárd értékü ékszert vittek magukkal. A gróf, aki szenvedélyes mügyüjtő, néhány nap óta vidéken tartózkodik és ezt a betörők — ugy látszik — tudták. A házfelügyelő este 11 órakor fedezte fel a betörést, értesitette a rendőrőrszemet és vele együtt behatolt a lakásba, ahol minden villany égett. A betörők felnyitották a szekrényeket, vitrineket és az óriási értéket képviselő mükincseket a nagy ebédlő közepére hordták, hogy azután bőröndbe csomagolva észrevétlenül elvigyék. Munkájukban azonban ugy látszik meg zavarták, vagy pedig nem merték megkockáztatni a sulyos bőröndök elszállitását s ezért a halomba rakott kincseket otthagyták. Csak a vitrinben talált ékszereket vitték magukkal.

A nyomozás megindult s megállapitották, hogy este 9 óra táján egy fiatalembert láttak lesietni a lépcsőn, aki barna papirosomagot vitt a hóna alatt. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Bárdos Arthur vándorbotot vesz kezébe

(Budapest, nov. 25). Részletesen beszámoltunk, hogy a budapesti Belvárosi Szinház, dr. Bárdos Arthurnak, a kitünő szinigazgatónak, rendezőnek, forditónak, ennek az izzig-vérig modren müvészembernek utolsó menhelye, becsukta kapuit. Az a szindikátus, amely eddig ebben az utolsó Bárdos-féle kulturintézményben a lelket tartotta, nem találta meg számitását és a tőkeerős vállalkozóknak manapság roppant kevés a türelmük. A Belvárosi Szinház tehát nem sokkal élte tul a második Bárdos-féle szinházat, a Renaissance-ot. Mert hiszen mindegy, hogy mit játszanak azon a szinpadon, apró kosoneriákat, vagy Shakespeare-t, a fődolog az — a vállalkozók szemében — hogy keresni lehessen. Mivel pedig Bárdos Artur nem volt képes hozzáidomulni a közönség lecsuszott izléséhez, egyre kevesebb lett a kereset és egyre nagyobb a deficit, ugy, hogy végül a kassza urai bezárták tavasszal a Renaissance Szinházat, most pedig a kedves kis Belvárosi Szinház kapui csukódtak be. Dr. Bárdos Arthur pedig elhagyja Magyarországot és — mint hirlik — Németországban szándékszik tovább dolgozni.

Érdemes ebből az alkalomból pár sorban foglalkozni ezzel az emberrel, aki valójában európai kulturmunkát végzett. Kezdeményezései bátrak voltak és ő maga méltóan sorakozik a nagy nyugati szinpadreformátorok mellé. Kint, Budapest perifériáján, a városliget közelében és ott ahol a „Chicago", a proletárnegyed van, tehát körülbelül ott, ahol Molnár „Liliom"-a él és él, nyitotta meg dr. Bárdos Arthur első szinházát körülbelül husz év előtt. Ez volt az u. n. Uj Szinpad, egy nagy terem, mint a minő Berlinben a Kleine Theater annak idején. Itt kezdte el szolgálni a modern müvészetet nagy ambicióval és hozzáértéssel. Akkoriban még Strindberg odakint sem volt elismerve, Magyarországon még talán a nevét sem ismerték s mégis a „Schwanenweis"-t ebben a kis szinházban mutatták be először egész Európában. Schnitzlernek bábjátéka, „A bátor Tassián" követte ezt a nagysikerü Strindberg-bemutatót. Ezután pedig jött egy egész csomó modern, amelyeket Bárdos választott ki a legnagyobb gonddal, ő forditotta le őket pompás készséggel és hozta szinre a legnagyobb szakavatottsággal. A kis külvárosi szinház pedig lassan a müvészi események központja lett.

Bárdos aztán bejött a Belvárosba. Az Uniónak egész csomó szinházát vezette, azonban a tulajdonképeni munkahelyein hüen meg maradt a modernek uttörőjének. — Strindberg „Haláltánc"-a és „Mámora" s több hires mü mind Bárdosnak köszönhetik, hogy szinre kerültek Magyarországon. — És mindezek dacára Bárdos Arthur a bátor, nagyképzettségü, ambiciózus szinigazgató most kezébe veheti a vándorbotot. Müvészetteremtő munkája egy uj szinészgenerációt is nevelt. Gellért Lajos, Pethő Attila, Uray Tivadar, Baló Elemér, Titkos Ilona, Gaál Franciska, Simonyi Mária, Vaszary Piroska, Ilosvay Rózsi, Somogyi Bogyó — ma mind nagy nevek! — egytől-egyig a Bárdos-iskolából kerültek ki.

Kérdés, akad-e még majd Pesten egy Bárdos Arthur, aki képes lesz, mint ő, mindenét feláldozni az igaz tudásért és müvészetért.

Williams
jól borotvál

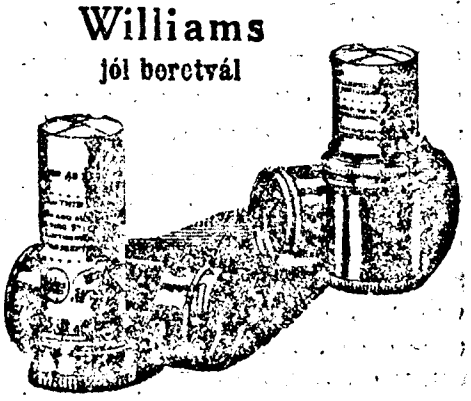

HOLDER TOP — a rendes borotválószappan csomagolás
DOUBLE CAP — a legideálisabb borotválószappan csomagolás
Az uj Double Cap csomagolás által a kéz nem érintkezik a szappannal.
Gyárosok: The J. B. Williams Company Glastonbury, Conn., U. S. A.
Vezérképviselet Ausztria és a Balkán részére:
M. E. MAYER, Wien I.
Egyedüli elárusitó Románia részére:
MAURICIU MARGULIUS
Bucureşti, Str. Smârdan 4.
Mindenütt kapható! Mindenütt kapható

KÖZGAZDASÁG.

Aradmegyei német iparosok nagygyülése Aradon.

Népes küldöttség Boneu prefektusnál, a pénzügyigazgatónál és a Banca Nationalánál.

(Saját tudósitónktól.) A Bánság német kisebbségi kézmüiparosainak erős szervezete, az „Eisenring" ma délelőtt demonstrativ gyülést rendezett az aradmegyei német kisiparosok tömeges részvételével. Temesmegye egy részét ugyanis közigazgatásilag Aradmegyéhez csatolták és igy szükségessé vált, hogy az ujonnan idekerült német községek iparossága összeköttetést keressen az uj megye hatóságaival.

Ma reggel fél kilenc órakor az aradi vasuti állomáson a környékbeli német iparosok képviseletében mintegy 200 delegátus gyülekezett. Különösen Glogovác, St.-Ana (Szentanna), Macea, Angyalkuti, Segenthau községek voltak nagy számban képviselve. A vonaton érkező küldöttek fogadtatására az aradi Ipartestület részéről Zabb István alelnök és Jac Endre ipartestületi titkár, az aradi németség képviseletében Müller Vendel jelent meg. A delegátusok azután menetbe sorakoztak és zászlók alatt, a községeket jelző táblákkal szép, rendezett sorokban vonultak a városházára, a melynek kis tanácstermében gyülést tartottak. Az értekezletre az ipartestület Steigerwald Alajos elnököt, Glück József alelnököt, Kolm József, Bogdán Gyula, Hoffmann Ferenc elöljárósági tagokat küldte ki a testület képviseletében.

Hollinger Péter, az Eisenring elnöke hosszabb német- és magyarnyelvü beszédben részletezte azokat a sérelmeket és nehézségeket, amelyek nemcsak a német, hanem bármely nemzetiségü kisiparost lehetetlen helyzetbe hozták. Három főcsoportba osztható-ták a német kézmüiparosság panaszai: közigazgatási anomáliák, a tuláságos adóterhek és végül a pénzügyi nehézségek. Javasolja Hollinger elnök, hogy a gyülés monstre-küldöttséggé alakuljon át és keressék fel Boneu prefektust, továbbá a pénzügyigazgatóság, valamint a Banca Nationala vezetőjét és terjesszék elébük a német kisiparosság panaszait, annak orvoslását sürgetve.

A gyülés résztvevői azután a prefekturára vonultak, ahol Boneu prefektus fogadta a nagy küldöttséget és meghallgatván a közigazgatás anomáliáira vonatkozó konkrét panaszokat, megigérte, hogy minden esetben szigoru vizsgálatot indit és ha történtek hibák, azokat okvetlenül orvosolja. A pénzügyigazgatóságon Nicoleanu adminisztrátornak adták át terjedelmes memorandumukat az iparosok, amelyben aránylagos adókivetést követelnek és javasolják, hog ya jövőben az állam pontos kataszterek alapján foglalkozási ágak szerint kontingentáljaaz adóterheket és az adóösszeget az állam képviselőjének bevonásával maguk a testületek állapitsák meg. Igy elkerülhető volna az a mai helyzet, amelyben a nagyipari vállalatok aránylag kevesebb adót fizetnek, mint a vagyontalan kisiparosok. A küldöttség végső állomása a Banca Nationala volt, ahol Tancov igazgató vette át a memorandumot és hallgatta meg Hollinger elnök beszédét.

— A Credit Industrial — mondotta a szónok — a hazai ipar fellenditése céljából olcsó ipari kölcsönt igért és csakugyan adott is — a nagyiparosnak. Mi kézmüiparosok, akik pedig leginkább rá vagyunk szorulva a pénzre, egy banit sem láttunk az állami kölcsönből.

Kifejti aztán, hogy az „Eisenring" bankja is nehézségekkel küzd a pénzhiány miatt és képtelen tagjait megfelelő mennyiségü áruval ellátni. A Banca Nationala feladata volna a bankot olcsó kölcsönnel ellátni és ezáltal a kisiparosságot a mai válságos pénzkrizisen átsegiteni. Tancov igazgató válaszában megigérte, hogy a kérést továbitani fogja felsőbb hatóságaihoz.

Ezután a gyülés résztvevői még a kora délutáni vonattal hazautaztak.

Zürichben 2.90, Párisban 15.50 a lej.

Zürichben az utótőzsdén 2.91 a lej.

Helyi valutaárak. (November 25.) *Pénz:* Márka 42.50, dollár 180, angol font 850, francia frank 6.10, lira 7, cseh korona 5.20, magyar korona 400, dinár 3.10, osztrák schilling 25.30, svájci frank 34.80. *Áru:* Márka 43.50, dollár 182, angol font 870, francia frank 6.60, lira 7.80, cseh korona 5.40, magyar korona 390, dinár 3.20, osztrák schilling 25.80, svájci frank 35.30. — *Kifizetések:* Berlin 43.60, Amsterdam 73.40, Newyork 182.25, London 888, Páris 6.70, Milanó 7.80, Prága 5.43, Budapest 388, Zágráb 3.24, Bécs 25.80, Zürich 35.30. — Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (November 25.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.35, Newyork 518.75, London 2515.25, Páris 18.20, Milanó 21.70, Prága 15.36.50, Budapest 72.62.50, Belgrád 9.15, *Bucuresti 2.87.50,* Varsó 57.50, Bécs 73.12.

Zürichi tőzsdezárlat. (November 25.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.35, Newyork 518.62.50, London 2515.25, Páris 18.50, Milanó 21.85, Prága 15.36.50, Budapest 72.60, Belgrád 9.15, *Bucuresti 2.90* Varsó 57.50, Bécs 73.12.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (November 25.) *Kifizetések:* Páris 6.43, Berlin 43.45, London 882, Newyork 181, Milanó 7.73, Zürich 35.15, Bécs 25.75, Prága 5.40. — *Valuták:* Napoleon 760, márka 43, léva 1.35, török lira 0.93, angol font 890, francia frank 6.60, svájci frank 35.50, olasz lira 7.80, drachma 2.30, dinár 3.20, dollár 183.50, lengyel zloty 22, osztrák schilling 26, magyar korona 26, cseh korona 5.40.

= **Idegen részvénytársaságok ellenőrzése.** Bucurestiből jelentik: Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter értesitette az országban müködő összes idegen részvénytársaságokat, hoov mérlegeiket mutassák be a miniszteriumban. Mindazoktól a társaságoktól, amelyek nem tesznek eleget a rendeletnek, megvonják a müködési engedélyt.

Rádió-müsor.

Péntek, november 26. Wien—Grác. 16.15. Zenekari hangverseny. — 18.20. A német müvészet mesterei. — 19. Operaelőadás. — **Münster.** 19. Beethoven-kamarazene. — 20. Cigánybáró, vig opera. — **Zágráb.** 20.15. Kamarazene. — **Dortmund.** 20.30. Tercett. — 22.45. A Corso-Café hangversenye. — **Milano.** 21. Zenekari hangverseny. — **Leipzig.** 16.30. Vidám délutáni zene. — 20. Sadkó, opera. — **Stuttgart.** 20.15. Szimfonikus zene. — **Frankfurt.** 21.15. Férfikar. — 22.45. Moissi Sándor előadóestje. — **München.** 19.30. Bohózatok. — **Budapest.** 9.30, 12, 15. Hirek, közgazdaság. — 17.45. Cigányzene. — 21. Hangverseny. Közreműködők: Keéri-Szántó Imre (zongora), Bokor Judit (cello.)

Az aradi Apolloban

MA

JACKIE COOGAN

uj filmje: A FLANDRIAI FIU.

Az előadások ½5, 6, ½8 és 9 órakor kezdődnek.

MOZI.

xx **A legujabb UFA-ujdonság az aradi Apollóban.** A Flandriai fiu cimet viseli az a kitünő dráma, melynek cimszerepét Jackie Coogan játsza. A kis filmstar nyomorba taszitott élete rajzolódik elénk, akinek hiába van tehetsége, tudása nem tud érvényesülni, mert a gazdag gyermekek nem engedik maguk közé. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **A „Titokzatos táncosnő" az aradi Urániában.** A grandiózus film főszerepét a legszebb amerikai filmpriadonna, Barbara le Marr alakitja. A párisi mulatók világában játszódik le a film első része, hol feltünik a titokzatos táncosnő, de olyan visszavonultan él, hogy senki sem tud közelébe férkőzni. Róbert Hautriben különös vonzalmat érez a táncosnő iránt és végül is tengeri fürdőhelyen megtörik a varázs, összeismerkednek és egy megkapó szerelmi regény kezdődik el, melynek minden egyes részlete ujszerüen megkapó. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **Jön! Gösta Berling, Lagerlöff Zelma hires regénye.**

xx **Az aradi Uránia szombaton vetiti az „Óceán hiénái" cimü szenzációs kalandorfilmet.**

xx **Az aradi Apolló következő müsora:** „Asszonyok, kiket nem köszöntenek" cimü szenzációs film. Főszereplő Lya Mara és Alfons Tryland.

Az aradi Urániában

MA

Titokzatos táncosnő.

Főszerepben:

Barbara La Marr.

Az előadások ½5, 6, ½8 és 9 órakor kezdődnek.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judeţului.

NYILTTÉR.

A rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

FELHIVÁS.

Egyik ügyfelem társulni szándékozik a helybeli Gruber si Marmorstein szállitó céggel, felhivom nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket 3 napon belül alólirottnál jelentsék be, mivel későbbi jelentkezések figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1926. november 26.

7042 Dr. Sternheim Bén ügyvéd, Arad, Str. Alexandri 1.

Butor! Közvetlen a termelőktől. Butor!

Butor-raktárunkat

e hó végén Arad, Bul. Reg. Ferdinand 5. szám (Csanádi Gazdasági Takarékpénztár épület, a városházával szemben) alatti házban MEGNYITJUK.

Raktárunkon a legmodernebb butorok lesznek kaphatók a legjutányosabb árért. 16801

Szives pártfogást kér:

Societatea Cooperativă a Meseriaşilor din Arad pentru producere de mobile şi tâmplărie. — Aradi Iparosok Butor- és Asztalosáru Termelő Szövetkezete Arad, Str. Eminescu 41., volt Deák F.-u.

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11. Platinázott fogak („Wipla" anyag) ujdonság 200—250 lej. Arany koronák — fogak garantáli arany darabja 350—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZAT!

Fehérfogak kautschukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektiós érzéstelenitéssel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 5376

Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogásznő

Jön! GÖSTA BERLING Jön!

Lagerlöff Zelma hires regénye

Ékszerek, órák, disztárgyak nagy választékban **FEINER M. ARAD,** Str. Bratianu No. 3. Törött arany, ezüst és drágakőért legmagasabb árat fizetek. Javitások saját műhelyben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap **4** lej — bani, vasárnap **5** lej. — Vastagabb betűvel **8** lej, illetve **10** lej. — A vastagabb betűvel kivánt szavakat aláhuzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap **40** lej, vasárnap **50** lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.
* * * * * **Hirdetések telefon utján is felvehetők, telefon szám: 151.** * * * * *

Alkalmazás.

JOBB nő háztartásban ajánlkozik mint háziasszony támasza, 2 éves gyermekével együtt. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7025

SZAKÁCSNŐ felvétetik Arad, Bulev. Regele Ferdinand 33. 7032

KIFUTÓ leány fölvétetik Szántónál, Arad, Deák Ferenc-ucca 6. 7039

HÁZMESTERNEK ajánlkozik magános nő. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 7036

DEUTSCHE Erzieherin sucht Stelle. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 7046

Lakás.

EGYSZOBÁS konyhás lakás kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7043

Vétel és eladás.

SAJÁT termésü tisztánkezelt óbor palackozva kapható Földes gyógyszertárban. 6876

KARÁCSONYRA bizományba keresek gyermekjátékokat, disztárgyakat, bőrönöket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhanemüt, egyes butordarabokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány ucca) I. em. jobb. 1000

FÜRDŐKÁDAT jó állapotban, megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 200

VESZÜNK használt konyakos üveget „Flora" likőrgyár Arad. 7024

A VÉGKIÁRUSITÁS a „Salon Artistique"-ben Fischer Eliz palota megkezdődött. Butorok, porcelán ... nyek, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 1620

ÜRES használt ládák eladók. Telefon 745. 7040

PÁRATLAN, intarziás sublot, vitrin, zongora eladó. Arad, Piata Avram Iancu 16., földsz. 8. 7045

TISZTA GÉPRONGYOT kisebb tételben megvételre keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3000

Üzletek.

INTELLIGENS közreműködő társat keresek, biztositott jövedelmü képviselethez, 80.000 és esetleg a drogériához is 300.000 lej összeggel. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7041

Eladó téglagyár!

25 hold területtel, körkemencével, szalagpréssel és pajtákkal. Átvételhez 600.000 lej szükséges, mig a vételár többi része 16 százalékos kamattal fizetendő.

Kizárólagos megbizott: Haász Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz.

Rossz villanyégők!

becserélése ráfizetéssel, garantált gyári ujégőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakszerü ragasztása, képkeretezést és ablaküvegezést olcsón vállalok. SCHWARZ üveges Aradon, a zsidótemplom mellett. 1811

Kiadó lakások!

Főtéren 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, vizvezetékkel. — Villamos állomás közelében magánházban 3 szobás, parkettás lakás, fürdőszobával egy évi bér előre való fizetése mellett kiadók.

Megbizott Haász Albert irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz. 16615

80. HP. FELSTABIL
compand condensatoros gőzgép, 50, 55, 80 HP. szivógáz, 45, 60 HP. Dieselmotorokat kedvező fizetési feltételekkel szállít:
FRIEDRICH TESTVÉREK gépgyára
Timisoara. 7037

A LONDONI RÁDIÓKIÁLLITÁSON NAGY FELTŰNÉST KELTETT AZ
LOW LOSS STRAIGHT LINE FREQUENCY FORGÓ KONDENSÁTOR

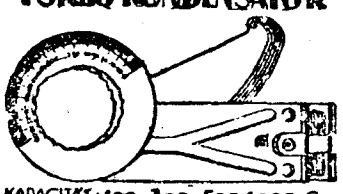

KAPACITÁS: 100, 300, 500, 1000 Cm.
FIZIKAI TULAJDONSÁGAI:
1. KÖZ-KAPACITÁS-ELIMINÁLVA
2. EGYMÁSHOZ-KÖZELEBB VÓDÁLLOMÁSOK ÁTHALLÁSA-KIZÁRVA
3. ÁLLOMÁSOK EGYENLETES ELOSZTÁSA
4. KÖNNYŰ BEHANGOLÁS FORGÓZOTT SELEKTIVITÁS
5. MINIMÁLIS SZIGETELŐANYAG TEHÁT MINIMÁLIS ELEKTROMOS VESZTESÉG
6. NAGYON KICSI KEZDŐ KAPACITÁS TEHÁT IGEN NAGY HULLAMKÖRLET.

A GYÁRI VÉD TEGYRE ÜGYELNI.
MINDEN SZAKMÁBA VÁGÓ ÜZLETBEN KAPHATÓ!
GYÁRI LERAKAT: TELEFONGYÁR TIMISOARA BUL. CAROL 46.

A régi jóhirnevü csinosan berendezett „Jó pásztor"-hoz elmesett vendéglőben állandóan kiváló hegyaljai borok, frissen készült ételek kaphatók a legolcsóbb árért **Abonánsok elfogadtatnak**

Pyram cipőkrém, parkettpasta padlólakk bő-feketetitő stb. minősége **kiváló.**
Kizárólagos képviselő: **FRIEDMANN Arad,** Str. Eminescu 30 (Ortutay-palota).

Eladó szálloda, vendéglővel,

csapszékkel, korlátlan italmérési joggal, nagy italfogyasztással, 7 vendégszobával, kétszobás lakással — a város legforgalmasabb részén. — Átvételhez 150.000 lej készpénz elegendő. — Kizárólagos megbizott: **HAASZ ALBERT irodája Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 12**

IPARI ÉS KERESKEDELEMÜGYI MINISZTÉRIUM.
Az állami javak és erők értékesitésének vezérigazgatósága
Kereskedelmi szolgálat.
RÁDIÓ-TELEFON TERJESZTŐ VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

PROSPEKTUS

Vonatkozással az állami gazdasági és kereskedelmi vállalatok ellenőrzéséről hozott törvény 3, 4, 10 és 13. valamint a rádiótörvény 5., 6. és 7. szakaszaira, nemkülönben hivatkozással az 1926. augusztus 4-én tartott minisztertanácson felvett 2630 bis számu jegyzőkönyvben foglalt és az ipar- és kereskedelemügyi miniszternek 1926. augusztus 3-án kelt és 55598 szám alatt előterjesztett és a legfelsőbb ellenőrző tanácsnak 1926. február 17-én 15. szám alatt, 1926. március 10-én 16. szám alatt jóváhagyott javaslata felett hozott döntésére a Monitorul Oficialban közlendő alapszabályok alapján „SOCIETATE DE DIFUZIUNE RADIO-TELEFONICA DIN ROMANIA" elnevezéssel egy részvénytársaság alakult.

A társaság célja:

A rádió-telefonnak egész Romániában való elterjesztése. A társaság azonban foglalkozhat még a rádió-telefonnal és rádió-távirdával összefüggésben levő bármely más vállalkozással is, a tudomány haladásához képest.

A részvénytársaság alaptőkéje 50.000.000 lej, amely áll 100.000 darab egyenkénti 500 lejes névértékü részvényből, az alábbi összetételben:

1) **Állami érdekeltség,** amely áll:

a) Anyagokból, melyeknek becsértéke — — — Lei 10.000.000
b) Jogokból, melyeknek értéke — — — — Lei 20.000.000

2) **Magánosok érdekeltségéből összesen** — — — Lei 20.000.000

amely utóbbi összeg fedezésére a jegyzések nyomán befolyó összeg szolgál.

A részvények névre szólók és értékük a jegyzéskor az alapitási költség cimen megállapitott 30 lej összeggel együtt egyszerre lesznek befizetendők.

Az alaptőke emelhető és pedig akár ujabb anyaghozzájárulás, akár ujabb részvényjegyzés uján s az emelést illetőleg ebben a legfelsőbb ellenőrzési bizottság előterjesztésére történt minisztertanácsi határozat szerint az állam is ujabb érdekeltséget vállalhat.

A részvényjegyzési aláirások 1926. november 15-étől kezdődőleg történnek és pedig az alábbi bankok, illetve hivatalok utján:

Banca Nationala a României, Societate Natională de Credit Industrial, Centrala Cooperativelor de Producție și Consum, Banca Marmarosch, Blank & Comp, Banca Albina, Banca de Scont, Banca Crisoveloni, Banque Belge pour l'étranger, Uniunea generală a Industriașilor, valamint minden megyei prefekturán, pénzügyigazgatóságoknál és póstahivataloknál.

A vonatkozó törvény 13. szakasza értelmében az aláirásokat egy bizottság fogja felülvizsgálni, amely bizottság áll a legfőbb semmitőszék főelnökéből, vagy egy delegált tanácselnökből, a legfelsőbb ellenőrzési tanács elnökéből, vagy egy delegált tanácstagból és a Banca Nationala kormányzójából, vagy ennek megbizottjából.

Ez a bizottság végzi a részvények végleges szétosztását is.

A megállapitott 20.000.000 lej összegen felül történt jegyzések következtében, a vállalat működésének megkezdése után, ujabb alaptőke-emisszió történik.

A jegyzési határidő lezárására vonatkozólag egy későbbi időpontban történik döntés, amely e helyen is közölve lesz.

Eladnám vagy elcserélnem

Békésosaba Magyarországon jövő biztos megélhetést nyujtó üzememet, mely évente circa 150 ezer lejjig jövedelmez, elcserélném üzlet, vagy ingatlannal is mely 250 ezer lej értékkel bir Romániában. Érdeklődők forduljanak

Palkovits sörcsarnok Arad, városházával szemben.

Muzsay József

Arad, szinházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapju	Lej 950—
Férfi öltöny divat szinekben ...	„ 2650—
Sötét kék és fekete öltöny	„ 2850—
Oszi felöltő ...	„ 1950—
Ulster double ...	„ 2850—
Ulster angol ...	„ 3450—
Fiegoll raglán ...	„ 2200—
Gummi kabát ...	„ 960—
Bőrkabátok minden szinben	„ 4600—

Mérték szerinti szabóság.
Nagy posztó raktár.

Figyelem!

25 éve fennálló butorkészitő vállalatomban száraz anyagból készült

butoraimat a legolcsóbb árak mellett árusitom

u. m. háló, ebédlő és mindennemü egyes butorokat is. Kérem a t. vevő közönséget, hogy butorvásárlás előtt üzletemet felkeresni és a céget elnem téveszteni.

Roth I. butorraktára Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.)

Figyelem! Figyelem! **Figyelem!**

Tiszta géprongyot kisebb tételben megvételre keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Nincs oly ügy, vagy megbizás, melyet garantált sikerrel el ne intézne Bucarestiben — **KÜNSTLER VIZUMIRODA** Arad, Bul. Regina Maria 22. :-: Dácia szállóval szemben. :-: Telefon 86.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.